

Politik Bilim

Savunma sanayiimiz için kritik bir karar...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Şubat'ın başında savunma sanayiimiz ile ilgili kritik bir karar verildi. Basınımızda da yer alan bu karara ilişkin habere, o günlerde bütün dikkatimiz İslamî hareketin bu aşamada 'türban'da simgeleşen siyasî hamlesine kilitlendiği için, gereken önemi verebildiğimizi sanmıyorum. Aslında konuyu, bu karar verilmeden önce, 17.01.2008 tarihli **Radikal** gazetesinde Murat Yetkin etraflıca ele almıştı; ondan da yararlanarak, karara ilişkin haberi tekrar dikkatlerinize sunayım:

“Başbakan, ABD’den alınacak yeni 30 adet F-16 savaş uçağına takılacak elektronik harp cihazları konusunda yaşanan, ‘yerli mi olsun, yabancı mı?’ tartışmasına son noktayı koydu. Erdoğan, F-16'lara ABD’nin ITT firması tarafından üretilen elektronik harp cihazlarının takılmasına onay verdi. Hava Kuvvetleri Komutanlığı, F-16'ların üzerine ABD’nin önerdiği gibi ITT marka cihazların alımını isterken; Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM), ASELSAN tarafından üretilen yerli cihazların takılmasını savunuyordu. ITT firmasının tercih edilmesinde, daha önce Türkiye’de üretilen sistemlerde gecikme yaşanması ve envanterdeki uçakların 2010-2011 yıllarında TUSAŞ’ta modernizasyona girmesinin plânlanması nedeniyle hava savunma sisteminde uçak açığıнын ortaya çıkacak olmasının etkili olduğu öğrenildi.”

Aynı habere göre, uçaklara ‘**milli yazılım**’ sahip sistemlerin takılmasını savunanlarsa, şu görüşü dile getiriyorlarmış: *“Daha önceki gecikme 2001 ekonomik krizinde ihalenin sonuçlanması için gerekli kararın gecikmesinden kaynaklandı. Şimdi üretim ASELSAN dolayısıyla devlet kontrolünde. Üretim ve teslimatın zamanında yapılacağı konusunda yazılı garantiler verilmiş durumda. Ayrıca, örneğin Boeing’in AWACS teslimatında da gecikme var, ama o konuşulmuyor. Hem TSK yönetimi, hem de hükûmet nezdinde de yerli savunma sanayiinin geliştirilmesi iradesi varken 20 yıllık emek boşa gitmemeli.”*

Haberde bu '**milli yazılım**' meselesi de açıklanıyor: *“ABD’nin Lockheed şirketi tarafından tasarlanan F-16'ların Türkiye’de TUSAŞ tarafından lisans altında imali Turgut Özal zamanında gündeme geldiğinde, uçakların elektronik harp sistemleri tartışma konusu olmuştu. F-16'nın havadayken gizli haberleşmesinden silâh sistemlerine, dost uçağı düşmandan ayırmasından düşman haberleşmesini köreltmeye dek pek çok işlevini yerine getiren elektronik harp aygıtı NATO yazılımına sahipti. Bu durum, örneğin Ege uçuşlarında Türk uçaklarının Yunanistan uçaklarını fark edememesi anlamına geliyordu. Bu sorunu aşmak için uzun müzakerelerden sonra, ABD’nin bir tek İsrail’e tanıdığı ayrıcalık Türkiye’ye de tanınmış, elektronik harp cihazı üretmek amacıyla Ankara yakınlarında MİKES şirketi kurulmuştu. 2001 krizi sonrası çoğunluk hisseleri ASELSAN tarafından satın alınan (%72) MİKES’in ürettiği ALQ 178V serisi cihaz Türk jetlerinde, en son Irak operasyonunda da görüldüğü gibi, kış ve gece koşullarında da başarıyla kullanılıyor.”*

Bunları okuyunca, Mahmut Kiper’in, genç Cumhuriyet’in kendi uçak sanayiimizi kurma konusundaki cesur atılımını anlattığı, 14 Ocak 2008 tarihli **Cumhuriyet Strateji** ekinde yayımlanan yazısı aklıma geldi. Kiper, bu yazısında, uçak sanayiimizin 1925 yılı gibi erken bir tarihte Tayyare, Otomobil ve Motor T.A.Ş.’nin (**TOMTAŞ**) kurulmasıyla başlayıp 1950’li yıllarda noktalanan hazin öyküsünü anlatıyor. Genç Cumhuriyet parasal, teknolojik bin bir güçlüğü yenerek uçak sanayiini kurmuş; hâttâ daha o tarihlerde özel sektöre bunun yolunu açmıştır. Türkiye yaptığı uçakları ihraç edebilecek kadar da başarılı olmuştur. Ama, 1950’lere gelindiğinde uçak yapmaktan vazgeçilmiştir. Çünkü Türkiye savunma ihtiyaçlarını kendi

fabrikaları yerine, Marshall Yardımı çerçevesinde, Amerika'dan karşılama tercihinde bulunmuştur. Tercih bu olmasaydı, bizim de çok daha farklı bir havacılık sanayii öykümüz olabilirdi; tıpkı Brezilya gibi... Bir dosttan aldığım mektupta hatırlatılan, Brezilya'nın uçak sanayii öyküsünü gelecek hafta aktardıktan sonra başta sözünü ettiğim karara döneceğim.

CBT. 22 Şubat 2008